

Liikettä Eurooppaan

Liikunta- ja urheiluyhteisön tavoitteet eurovaaleissa 2024

Suomea ja koko Eurooppaa vaivaavat lukuisat kriisit, jotka haastavat fyysistä ja psyykkistä hyvinvointiamme, taloutta, kriisinkestävyyttä ja turvallisuutta, demokratiaa, osallisuutta, ilmastoa sekä nuoriamme. Liikunnalla ja urheilulla on mahdollisuus olla ratkaisemassa näitä keskenään osin lomittuvia kriisejä. Tätä potentiaalia ei ole vielä onnistuttu täysimääräisesti hyödyntämään. Vaikka EU:lla ei ole lainsäädäntövaltaa urheilussa, EU:ssa tehdään eri sektoreilla jatkuvasti päätöksiä, jotka vaikuttavat liikkumiseen, liikuntaan ja urheiluun. Lisäksi EU-rahoituksella on keskeinen rooli liikunnan rahoituksen vahvistamisessa tänä aikana.

Suomen liikunta- ja urheiluyhteisö haluaa nostaa eurovaaleissa esille liikkumisen, liikunnan ja urheilun roolia yhteiskunnassamme. Muistutamme päättäjiä siitä, että yhteispelillä ja keskustelulla saamme aikaan parempia, vaikuttavampia ja liikuttavampia päätöksiä. EU-päättäjien ja urheiluväen tulee yhdessä tuumin etsiä ratkaisuja, joilla varmistetaan, että urheilu luo meille jatkossakin iloa, esikuvia ja yhteisöllisyyttä.

Ratkaisumme tiivistettynä:

- Rakennetaan koko EU:lle poikkihallinnollinen liikunnan ja urheilun strategia (EU Strategy on Sport and Physically Active Lifestyle)
- Käydään jatkuvaa dialogia päättäjien ja urheiluliikkeen välillä sekä etsitään yhdessä ratkaisuja, joilla suojellaan ja vahvistetaan eurooppalaisen urheilumallin piirteitä, kuten urheiluseuroja, vapaaehtoistyötä, autonomiaa ja arvoja kuten vastuullisuutta
- Varmistetaan, ettei urheiluseuroille ja muille liikuntajärjestöille aiheudu perusteettomia rajoituksia, byrokratiaa ja kustannuksia EU:n eri sektoreilla tehtävien päätösten takia
- Perustetaan EU:n urheiludialogi (EU Sport Dialogue), jotta päätökset EU:ssa aidosti tukevat työtä liikkeen, liikunnan ja urheilun edistämiseksi
- Sisällytetään liikunta ja urheilu poikkileikkaavasti EU-rahoitusohjelmiin seuraavalla rahoituskaudella
- EU-rahoitusta tulee rakentaa saavutettavammaksi ruohonjuuritason liikunnan ja urheilun toimijoille mm. vähentämällä byrokratiaa ja yksinkertaistamalla hakuja sekä tarvittaessa luomalla kiintiöitä
- Ohjataan EU-rahoitusta kestävien ja saavutettavien liikuntapaikkojen rakentamiseen sekä olemassa olevien liikuntapaikkojen korjaamiseen ja uudistamiseen

1. Liikkumattomuus maksaa liikaa – nostetaan liikunta mukaan päätöksentekoon

Liikkumattomuus uhkaa talouttamme, toimintakykyämme, hyvinvointiamme ja kriisinkestävyttämme. Liikkumattomuus ja paikallaanolo maksavat yhteiskunnallemme yli 4,7 miljardia euroa vuosittain pelkästään Suomessa. Ennusteen mukaan vuonna 2040 vain 2 prosenttia 50-vuotiaista omaa hyvän kestävyyskunnan. Euroopan tasolla kuva on sitäkin synkempi, sillä suomalaiset ovat kaikesta huolimatta liikunnan eurobarometrin kärjessä. EU-kansalaisista 45 % ei koskaan harrasta liikuntaa.

Harrastamisen ohessa liikettä tulee lisätä ihmisten arkeen läpileikkaavasti, lähtien arjen ympäristöistä, ml. liikenne, työpaikat ja koulutus, varhaiskasvatuksesta korkeakouluihin.

Tavoite: Liikkumattomuus tunnustetaan vakavana tulevaisuuskysymyksenä EU:ssa mm. ilmasto- ja talouskysymysten rinnalla. Liikkumista, liikuntaa ja urheilua edistetään EU:ssa poikkihallinnollisesti.

Ratkaisu: Rakennetaan koko EU:lle poikkihallinnollinen liikunnan ja urheilun strategia (EU Strategy on Sport and Physically Active Lifestyle). Huolehditaan, että suomalaisedustaja tai -edustajia on mukana parlamentin liikunnasta vastaavassa CULT-komiteassa ja epäformaalisissa urheilun ystävien ryhmässä. Palautetaan ”sport” liikunnasta vastaavan komissaarin titteliin.

2. Liikunta ja urheilu on Suomen suurin kansanliike – vahvistetaan sitä EU-euroilla

Liikunta ja urheilu ovat Suomen suurin kansanliike, ja autonomiset järjestöt ovat keskeinen osa demokratiaamme. Urheiluseuratoimintaan osallistuu 1,8 miljoonaa suomalaista. Meillä on yli 9 000 urheiluseuraa, ja urheilussa toimii 500 000 vapaaehtoista. Vapaaehtoistyölle perustuva kansalaistoiminta tuottaa noin 700 000 euron edestä arvoa vuosittain Suomessa. Julkinen rahoitus liikkeeseen, liikuntaan ja urheiluun vivuttaa valtavia hyötyjä yhteiskunnalle: hyvinvointia, yhteisöllisyyttä, osaamista, osallisuutta, elinvoimaa ja resilienssiä. Liikkumista, liikuntaa ja urheilua edistämällä voidaan myös vähentää eriarvoisuutta esim. alueiden välillä. Kaudella 2014–2020 kansallisista EU-rahoitusohjelmista (maaseuturahasto, sosiaalirahasto ja aluekehitysrahasto) rahoitettiin liikuntaa ja urheilua yli 278 miljoonalla eurolla Suomessa.

Suomessa toteutettavien valtionavustusten leikkausten vuoksi liikuntajärjestöjen tarve EU-rahoitukselle kasvaa suuresti. Myös muiden legitiimien liikuntaa edistävien toimijoiden, kuten

yhdistysten, yritysten, kuntien ja oppilaitosten kuten korkeakoulujen, mahdollisuuksia hakea EU-rahoitusta liikunnan edistämiseen on tärkeää parantaa.

Tavoite: EU-rahoja kanavoidaan yhä vahvemmin liikkumiseen, liikuntaan ja urheiluun poikkihallinnollisesti.

Ratkaisu: Sisällytetään liikunta ja urheilu poikkileikkaavasti rahoitusohjelmiin seuraavalla rahoituskaudella, ml. Euroopan sosiaalirahasto, Euroopan aluekehitysrahasto, Euroopan maaseuturahasto, koheesiorahasto, EU4Health, Erasmus+, Horisontti Eurooppa sekä Kansalaisuus, tasa-arvo, perusoikeudet ja arvot -rahoitusohjelma (CERV). Liikunnan osuutta Erasmus+ -rahoituksesta tulee kasvattaa nykyisestä (1,9 % -> 2,5 %). EU-rahoitusta tulee rakentaa saavutettavammaksi ruohonjuuritason toimijoille mm. vähentämällä byrokratiaa ja yksinkertaistamalla hakuja sekä tarvittaessa luomalla kiintiöitä.

3. Eurooppalainen urheilumalli – turvataan liikunnan ja urheilun kivijalka

Eurooppalaisen urheilumallin perustana ovat urheiluseurat, vapaaehtoistyö ja arvot kuten reilu peli ja vastuullisuus. Yhtä lajia hallinnoi yksi urheiluliitto. Eurooppalainen urheilumalli varmistaa, että kaikki kilpailevat reilusti ja samoilla säännöillä. Kilpailuihin päästään ja niissä voitetaan urheilullisin perustein. Mahdolliset tuotot käytetään koko urheilun hyväksi. Järjestöt nauttivat laajasta autonomiasta ja ovat myös vastuussa siitä, että lajissa toteutuu hyvä hallinto, vastuullisuuden edistäminen sekä sitoutuminen Maailman antidopingtoimisto WADAn suosituksiin. EU:ssa niin [jäsenvaltiot](#) kuin [Euroopan parlamentti](#) ovat ottaneet voimakkaasti kantaa eurooppalaisen urheilumallin suojelemiseksi ja vahvistamiseksi. Komissio on teettänyt teemasta [raportin vuonna 2022](#).

EU-päätökset eri sektoreilla vaikuttavat usein liikuntaan ja urheiluun. Toisinaan päätökset lisäävät tarpeetonta kuormitusta kuten byrokratiaa tai kuluja järjestöille, jotka toimivat usein vapaaehtois pohjalta. Aina EU:ssa ei tunnisteta myöskään Suomen erityispiirteitä urheilun näkökulmasta. Esimerkiksi valmisteilla oleva EU:n lyijykielto asettaisi kohtuuttomia vaatimuksia ja kustannuksia urheiluseuroille, vaikka Suomessa on hyviä käytäntöjä, joilla ympäristöriskejä hallitaan ampumaradoilla tehokkaasti. Toinen esimerkki on kasvinsuojeluaineiden käyttö nurmikentillä mm. golfissa ja jalkapallossa. Dialogi päätöksenteon varhaisista vaiheista lähtien

mahdollistaa vaikutusten ennalta arvioinnin sekä EU:n tärkeiden tavoitteiden ja urheilun sekä liikunnan tarpeiden yhteensovittamisen.

Tavoite: Suojellaan ja vahvistetaan vapaaehtoistyölle perustuvaa eurooppalaista urheilumallia EU:n päätöksenteossa. Otetaan suomalaisen liikunta- ja urheiluyhteisön tarpeet huomioon EU-päätöksenteossa.

Ratkaisu: Päätäjien ja urheiluliikkeen tulee käydä keskenään jatkuvaa dialogia sekä etsiä yhdessä ratkaisuja, joilla suojellaan ja vahvistetaan eurooppalaisen urheilumallin piirteitä kuten urheiluseuroja, vapaaehtoistyötä, autonomiaa ja arvoja. Perustetaan EU:n urheiludialogi (EU Sport Dialogue) osana EU:n liikunnan ja urheilun strategiaa. Varmistetaan, ettei urheiluseuroille aiheudu perusteettomia rajoituksia, byrokratiaa ja kustannuksia EU:n eri sektoreilla tehtävien päätösten takia.

4. Liikunnalla kestävämpiä ja vihreämpiä yhteiskuntia sekä liikuntapaikkoja

Liikunnalla ja urheilulla on tärkeä rooli ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävämpien yhteiskuntien luomisessa sekä vihreässä siirtymässä. Sosiaalisen kestävyuden kuten osallisuuden ja osallistumisen edistäminen on osa perustoimintaamme. Näitä hyötyjä tuottaakseen liikunta ja urheilu tarvitsee taloudellista kestävyttä, ml. riittävää ja ennustettavaa rahoitusta. EU voi tukea liikkumista, liikuntaa ja urheilua mm. tukemalla energiatehokasta liikuntapaikkarakentamista sekä lisäämällä tukea kävelylle sekä pyöräilylle. Suomalaisella liikunnalla ja urheilulla on myös hyviä käytäntöjä siitä, kuinka vihreää siirtymää voidaan edistää taloudellisella ja sosiaalisesti kestävällä tavalla. Urheiluyhteisöllä Suomessa on [vastuullisuusohjelma](#), johon kaikki urheilulajit ovat sitoutuneet.

Tavoite: Edistetään kestävä kehitystä ja vihreää siirtymää liikunnan ja urheilun avulla, järjestöjen tarpeet huomioon ottaen ja hyviä malleja levittäen. Kanavoidaan vihreän siirtymän rahoitusta liikunnalle ja urheilulle.

Ratkaisu: Ohjataan EU-rahoitusta kestävien ja saavutettavien liikuntapaikkojen rakentamiseen sekä olemassa olevien liikuntapaikkojen uudistamiseen. Korjausvelkaa on Suomessa tällä hetkellä miljardeja euroa.